

Financiële Businesscase

– Tennisvereniging BRZ –

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	3
2.	Inleiding en achtergrond	4
3.	Maatschappelijk Financieren®	5
4.	Eigendomsverhoudingen.....	7
5.	Financieringsstructuur	8
6.	Investerings en Financieringen	9
7.	Kenmerken geldlening en garanties	10
8.	Risicoanalyse.....	13
9.	Sluitingsprotocol	15
10.	Meer Jaren Prognose (MJP)	16
	<i>10.1. Resultaat en cashflow</i>	<i>16</i>
	<i>10.2. Balans.....</i>	<i>17</i>
	<i>10.3. Resultatenrekening</i>	<i>18</i>
	<i>10.4. Kasstroomoverzicht.....</i>	<i>20</i>
	<i>10.5. Meer Jaren Prognose.....</i>	<i>21</i>
11.	Wetgeving Markt en Overheid en Staatsteun	22
	<i>11.1. Wet Markt en Overheid.....</i>	<i>22</i>
	<i>11.2. Staatsteun</i>	<i>23</i>

1. Samenvatting

Tennisvereniging BRZ (verder 'Sportvereniging') is gevestigd aan de Bloote Weg 9 in Beek en huurt de banen en kantine van de gemeente. De Sportvereniging is voornemens te investeren in een ballonhal. De gemeente zal daarnaast nieuwe padelbanen aanleggen en deze zullen door de sportvereniging worden gehuurd. De padel-investering is vooralsnog buiten beschouwing gelaten.

Vanwege de gunstige voorwaarden (lage rente en lange rentevast perioden) wenst de Sportvereniging de investeringen deels te financieren door het aantrekken van een lening van €300.000 onder 50% gemeentegarantie. Door afgifte van een gemeentegarantie kan de sportvereniging een lening afsluiten bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De rentes van deze leningen liggen aanmerkelijk lager dan de (commerciële) leningen bij andere banken (ABNMARO, Rabo, ING) waardoor de exploitatie van de sportvereniging over de gehele looptijd niet te zwaar wordt belast met kapitaallasten.

De (bruto) investeringen zijn begroot op €398.000. Na ontvangst van de BOSA-subsidie (€82.000) en een eigen inbreng van €16.000, resteert een financieringsbehoefte van €300.000.

De rente voor een 15-jarige lening onder gemeentegarantie met een 15-jarige rentevast periode bedraagt momenteel 1,95%.

De sportvereniging heeft een risicoanalyse uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de risico's in beeld zijn en waar nodig afgedekt.

Met het volgen van een sluitingsprotocol wordt de benodigde informatie en officiële stukken verzameld en bij de BNG en SWS aangeboden. Na verificatie en goedkeuring door de BNG en SWS kan de lening worden aangetrokken. Hiervoor is een 50% gemeentegarantie noodzakelijk.

De banken stellen voorwaarden aan de vorm van het op te stellen collegebesluit. Op basis van het besluit (en garantstelling) door het college wordt de lening gesloten tussen de bank en de sportvereniging met opgaaf van het definitieve rentepercentage.

Voor de sportvereniging is een meer jaren prognose (MJP) van 10 jaar opgesteld. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de sportvereniging aan haar verplichtingen kan voldoen. De exploitatie is sluitend en er wordt een buffer opgebouwd aan liquiditeiten om eventuele tegenvallers op te vangen.

Het verlenen van een gemeentegarantie ten behoeve van de financiering van de activiteiten van de sportvereniging voldoet aan de wetgeving Wet Markt en Overheid en Staatsteun.

2. Inleiding en achtergrond

Voor een verbetering van de sportaccommodaties is de sportvereniging voornemens te investeren in een ballonhal. De totale investering bedraagt €398.000 (incl. BTW). Na de ontvangst van de BOSA-subsidie resteert een te financieren bedrag van €316.000 door de sportvereniging. De sportvereniging wenst €16.000 zelf in te brengen en een lening aan te trekken van € 300.000.

Voor het verkrijgen van een bancaire financiering voor de investeringen is het verkrijgen van een gemeentegarantie noodzakelijk. Ter onderbouwing van de financiering van de investeringen is, in samenwerking met Maatschappelijk Financiering®, deze financiële business case opgesteld.

3. Maatschappelijk Financierien®

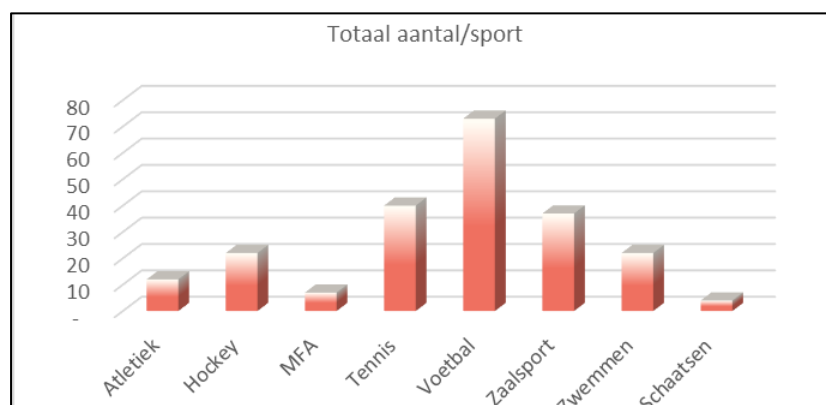
De methode Maatschappelijk Financierien® is niet algemeen bekend, omdat deze methode selectief wordt toegepast voor maatschappelijke voorzieningen, die niet langs economische weg haalbaar zijn, zoals onderwijsvoorzieningen, sportaccommodaties, sociale woningen en zorgvoorzieningen. Het financieringsmodel is in zijn aard ontstaan aan het begin van de 19e eeuw om investeringen in het algemeen belang te kunnen financieren, zoals de aanleg van dijken, spoorlijnen, polders en sociale huisvesting en onderwijs om de armoede te bestrijden.

De sportvereniging heeft Maatschappelijk Financierien® gevraagd de stichting te begeleiden bij de financiering van de investeringen. Maatschappelijk Financierien® is gespecialiseerd in het opzetten en begeleiden van financieringsconstructies van instellingen in de maatschappelijke sector (de sectoren sport, onderwijs, zorg, cultuur en huisvesting).

De afgelopen jaren is duidelijk gebleken dat maatschappelijke instellingen steeds moeilijker aan financiering kunnen komen. Daarnaast is het voor maatschappelijke instellingen van groot belang dat de rente en aflossingen niet te zwaar drukken op de toch al onder druk staande exploitatie. Het toepassen van Maatschappelijk Financierien® bij maatschappelijke instellingen stelt ze in staat om leningen aan te trekken met lage rente en aflossingsverplichtingen.

Maatschappelijk Financierien® structureert zogenaamde solvabiliteitsvrije leningen. Dit zijn leningen waarbij een hoge mate van zekerheid aan de financier wordt verstrekt waardoor de bank, onder de Europese richtlijnen (Solvency II), slechts een beperkte kapitaalbuffer (voor toekomstige verplichtingen) hoeft aan te houden. Leningen met gemeentegaranties komen, volgens de richtlijnen, in aanmerking voor een nul procent (of zeer lage) risicofactor. Dit is van grote invloed op de rentepercentages die banken dan kunnen bieden.

Ten aanzien van de financiering van sportverenigingen werkt Maatschappelijk Financierien® nauw samen met de sportbonden, NOC*NSF en NL-Sportraad. Tot nu toe heeft Maatschappelijk Financierien® 251 aanvragen ontvangen van maatschappelijke instellingen voor de financiering van investeringen in sportaccommodaties en MFA's voor een totaalbedrag van € 729 miljoen. Onderstaande grafiek laat het aantal aanvragen per sport zien.

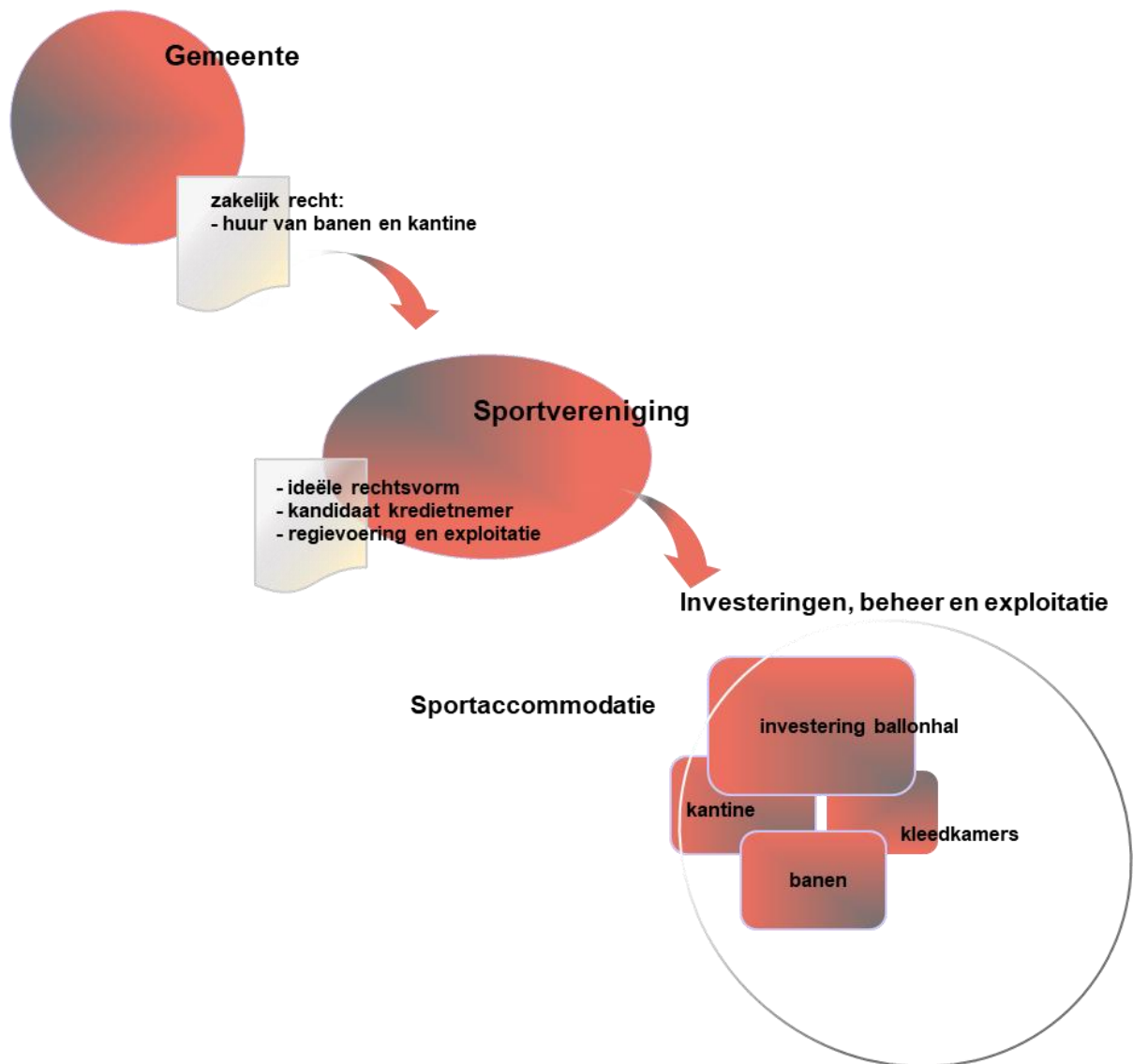
3.1. Financiële Businesscase

Voor de besluitvorming wordt een Financiële Business Case opgesteld. Deze Financiële Business Case is het gebruikelijke verzameldossier dat voorziet in documenten en onderbouwingen van keuzes over een financieringsaanvraag. Die documenten worden gaandeweg de procesgang in concept opgesteld, waarbij definitieve documenten in de plaats treden van concepten.

Een Financiële Business Case vormt een verzamelwerk van genomen beslissingen en is in die optiek het einddocument dat dient als archiefdocument, bestemd voor het huidig en toekomstige besturen. Daarnaast dient het als archiefdocument voor controles door rekenkamer(s) en andere financiële autoriteiten. Aan de hand van deze Financiële Business Case zijn beslissingen later nog herleidbaar tot de onderbouwingen en de achtergronden, die hebben geleid tot de (politieke) besluitvorming. Deze Financiële Business Case is daarmee gedurende het project een levend document, waarvan hier een eerste aanzet wordt voorgelegd.

4. Eigendomsverhoudingen

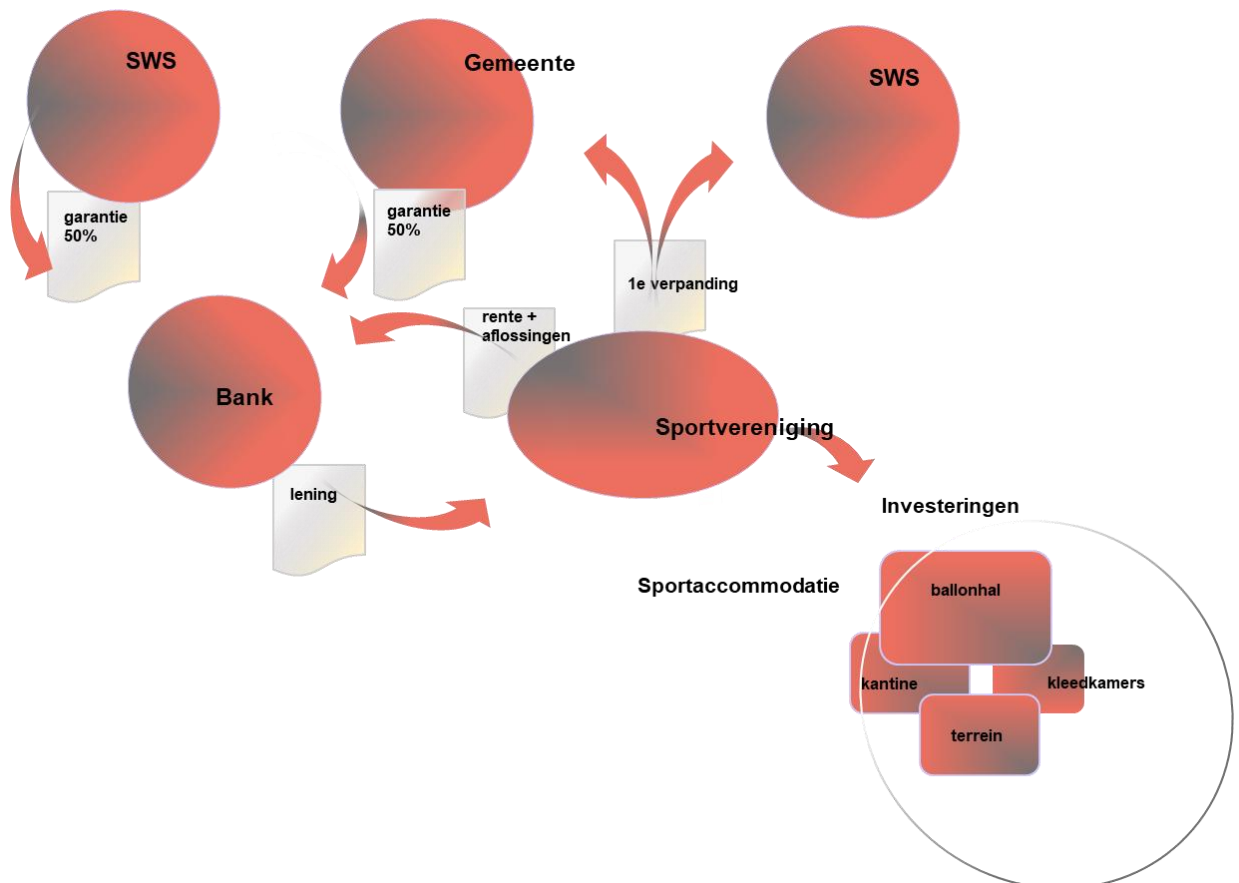
Onderstaand wordt de eigendomsstructuur van de sportaccommodatie weergegeven.

Toelichting		
1	Huur van banen en kantine	De sportvereniging heeft een huurovereenkomst gesloten met de gemeente voor de banen en kantine.
2	Kredietnemer	De sportvereniging is de beoogde kredietnemer voor het aangaan van de financiering voor de investering in een ballonhal.
3	Sportaccommodatie	De sportvereniging is beheerder van de banen en kantine en investeert in een nieuwe ballonhal.

5. Financieringsstructuur

Onderstaand wordt de financieringsstructuur weergegeven.

Toelichting			
1	Gemeentegarantie	De gemeente verstrekt een 50% garantie aan de BNG.	
2	SWS-garantie	SWS verstrekt een 50% garantie aan de BNG.	
3	Geldlening	De sportvereniging trekt een geldlening aan bij de BNG (DHF).	
4	Rente/aflossingen	De sportvereniging betaalt rente en aflossingen aan de bank.	
5	Hypotheek	De sportvereniging verstrekt een eerste gezamenlijke verpanding van de ballonhal aan de gemeente en SWS.	
6	Investeringen	De lening wordt aangewend voor de investering in de ballonhal.	

6. Investerings en Financieringen

Onderstaand een overzicht van de investeringen en financieringen in de sportaccommodatie.

Bruto investeringen	Subsidie	Netto investering	Eigen inbreng	Financiering		Garanties		
(incl. BTW)	BOSA	bedrag na sub.		hoofdsom	looptijd		bedrag	looptijd
Investering ballonhal € 398.000	€ (82.000)	€ 316.000	€ (16.000)	€ 300.000		SWS	€ 150.000	10 of 15
		€ -				Gemeente	€ 150.000	15
		€ -					€ 300.000	
€ 398.000	€ (82.000)	€ 316.000	€ (16.000)	€ 300.000	15 jaar			

Toelichting		
1	Bruto investering	De sportvereniging is voornemens een (bruto) investering te doen van in totaal €398.000 (incl. BTW).
2	Subsidie	Vanuit de BOSA wordt een subsidie verkregen, deze is vooralsnog begroot op bijna €82.000.
3	Netto-investering	Dit resulteert in een netto-investering van €316.000 voor de sportvereniging.
4	Eigen inbreng	De netto-investering wordt deels gefinancierd door een eigen inbreng van €16.000.
5	Financiering	Het resterende bedrag (€300.000) wordt gefinancierd door een bancaire lening met een looptijd van 15 jaar.
6	Garanties	Deze lening wordt gegarandeerd door SWS (Stichting Waarborgfonds Sport) voor 50% en de gemeente door 50% met looptijden van respectievelijk 10/15 en 15 jaar. SWS besluit tijdens de beoordeling van de financiering wat de looptijd van de SWS garantie zal worden, maar deze zal minimaal 10 jaar bedragen.

7. Kenmerken geldlening en garanties

De sportvereniging is voornemens een lening aan te trekken onder gemeentegarantie. Ten aanzien van de vorm heeft de sportvereniging de keuze uit 3 vormen:

- Lineaire lening;
- Annuïtaire lening;
- Lening op maat.

Er is gekozen voor een 15-jarige lineaire lening met een hoofdsom van €300.000. Onderstaand zijn de kenmerken van de geldlening weergegeven van de lineaire lening.

Kenmerken van de geldlening	
Algemene gegevens	
Kredietnemer	LTC-BRZ
Adres	Bloote Weg 9 6191 EM Beek
Kamer van Koophandel nr.	volgt
Gegevens van de lening	
Aflossingsvorm (naar keuze)	lineair
Hoofdsom	€ 300.000
Looptijd jaren (naar keuze) (voorbeeld)	15
Rentevast periode jaren (naar keuze) (voorbeeld)	15
Rente*	1,95%
Betaling rente + aflossing (voorbeeld)	Jaarlijks
Afsluitdatum (nog te bepalen)	n.t.b.
Stortingsdatum (voorbeeld)	jul-21
1e betaling rente + aflossing datum (voorbeeld)	jul-22
1e betaling rente + aflossing bedrag	€ 25.850
laatste betaling rente + aflossing bedrag	€ 20.390
gemiddelde betaling rente + aflossing bedrag	€ 23.120
Zekerheden / Politieke besluitvorming	
Gemeentegarantie	✓
Garantiebesluit college B&W	✓
Kosten	
Afsluit- en begeleidingskosten (excl. BTW)	1% vd hoofdsom
* indicatief, peildatum: 10-mrt-21	
<i>Let op: deze offerte is onder voorbehoud goedkeuring bank</i>	

Bovenstaande kenmerken resulteren in onderstaande rente- en aflossingen schema's.

Betaalschema rente + aflossing					
jaren	teller	hoofdsom	rente*	aflossing	per / jaar
2021	0	€ 300.000	1,95%	lineair	
2022	1	€ 280.000	€ 5.850	€ 20.000	€ 25.850
2023	2	€ 260.000	€ 5.460	€ 20.000	€ 25.460
2024	3	€ 240.000	€ 5.070	€ 20.000	€ 25.070
					
2035	14	€ 20.000	€ 780	€ 20.000	€ 20.780
2036	15	€ -	€ 390	€ 20.000	€ 20.390
Totalen over	15	jaar	€ 46.800	€ 300.000	€ 346.800

* Rentebedragen zijn indicatief en afhankelijk van het definitieve rentetarief en rentedagen

Aan SWS zal een garantie worden aangevraagd voor 50%. De gemeente wordt eveneens gevraagd een garantie van 50% af te geven.

Kenmerken garantie SWS			
1	Bedrag	€150.000 (50%)	
2	Looptijd	10 of 15 jaar.	
3	Afloop	Lineair in 10 of 15 jaar.	
4	Opschortende voorwaarden	- Lening wordt binnen 6 maanden na toekenning garantie SWS aangetrokken - Gemeente verstrekt een 50% garantie aan de bank - Gezamenlijke eerste verpanding op de ballonhal.	

Kenmerken garantie Gemeente			
1	Bedrag	€150.000 (50%)	
2	Looptijd	15 jaar	
3	Onvoorwaardelijk	Onvoorwaardelijk en onherroepelijk	
4	Tekst garantie	Conform model bank	
5	1 ^e verpanding	Eerste gezamenlijke verpanding met SWS	
6	Voorwaarden	Indien er voorwaarden worden gesteld door de gemeente aan de sportvereniging dan zullen deze voorwaarden geen afbreuk doen aan de garantie die de gemeente stelt aan de bank.	

Onderstaand een overzicht van het verloop van de garanties van SWS (met een looptijd van 10 jaar) en de gemeente (met een looptijd van 15 jaar) ten opzichte van de oorspronkelijke lening.

verloop jaar	verloop lening	verloop SWS garantie	verloop %	verloop gem. garantie	verloop %
	€ 150.000	€ 75.000	50%	€ 75.000	50%
1	€ 140.000	€ 67.500	48%	€ 72.500	48%
2	€ 130.000	€ 60.000	46%	€ 70.000	47%
3	€ 120.000	€ 52.500	44%	€ 67.500	45%
4	€ 110.000	€ 45.000	41%	€ 65.000	43%
5	€ 100.000	€ 37.500	38%	€ 62.500	42%
6	€ 90.000	€ 30.000	33%	€ 60.000	40%
7	€ 80.000	€ 22.500	28%	€ 57.500	38%
8	€ 70.000	€ 15.000	21%	€ 55.000	37%
9	€ 60.000	€ 7.500	13%	€ 52.500	35%
10	€ 50.000	€ -	0%	€ 50.000	33%
11	€ 40.000			€ 40.000	27%
12	€ 30.000			€ 30.000	20%
13	€ 20.000			€ 20.000	13%
14	€ 10.000			€ 10.000	7%
15	€ -			€ -	0%

8. Risicoanalyse

Een risicoanalyse dwingt het bestuur stil te staan bij het besef dat risico's zich kunnen voordoen. Een risicoanalyse geeft kort en bondig weer welke maatregelen door het bestuur zijn genomen om risico's te voorkomen, kortom is het bestuur 'in control'? Onderstaande risicofactoren zijn algemeen en niet limitatief, voor elke sportvereniging kunnen er andere, specifieke risicofactoren gelden. De risicoanalyse wordt uitgevoerd door het bestuur van de sportvereniging.

Bij de risicoanalyse¹ wordt bij elk risico een score door het bestuur toegekend. De score geeft een beeld of het bestuur maatregelen heeft getroffen om het betreffende risico op te vangen. Deze score bestaat uit:

Risicoscores			
1	Niet	Niets geregeld Geen beleid of maatregelen, geen invloed van bestuur	
2	Onvoldoende	Ad-hoc, regelen als het gebeurt Geen beleid of maatregelen	
3	Matig	Niet volledig Enkele maatregelen, niet geformaliseerd	
4	Voldoende	Geregeld, maar werkt het ook? Maatregelen genomen, beperkte controle op effectiviteit	
5	Volledig	Goede maatregelen Verantwoordelijkheid, controle en evaluatie	

Onderstaand wordt de uitkomsten uit de risicoanalyse door de sportvereniging bondig en kort weergegeven.

¹ Bron: Riskensport.nl 2020

Score	Investerings		Maatregelen	
5	Prijsstijging/meerwerk	✓ ✓ ✓ ✓	Vaste aannemings-/koop contracten Liquide buffer aanwezig Kunnen afzien/uitstellen van deelinvesteringen Overig: Post onvoorzien is meegenomen	Ja. Ja Ja Ja
4	Bouwtijd uitloop	✓ ✓ ✓	Goede planning(afspraken) met leveranciers/bouwers/installateurs Rekening gehouden met start/einde competitie en planning evenementen (toernooien enz.) Overig: ...	Ja. Ja
	Huisvesting tijdens bouw	✓ ✓	Indien noodzakelijk, beschikking over tijdelijke huisvesting Overig: ...	n.v.t.
5	Calamiteiten	✓ ✓	Calamiteiten vastgoed + installaties wordt zoveel mogelijk voorkomen (bijv. openings-/sluitingsprotocollen) en zijn verzekerd (brand/storm/inbraak) Overig: ...	Ja
Score	Financiering		Maatregelen	
5	Sluitende financiering	✓ ✓	De financiering (lening/subsidie/sponsoring/eigen inbreng) sluit aan op de investering Overig: ...	Ja
5	Lening/subsidies/sponsors	✓ ✓	(Voorwaardelijke) overeenkomsten aanwezig Overig: ...	Ja
5	Opschortende voorwaarden	✓ ✓	Voorwaarden zijn in te vullen/na te komen Overig: ...	Ja
4	Stijgende rente	✓ ✓ ✓ ✓	Leningsovereenkomst heeft vaste rente gedurende looptijd Actuele rentepeilingen tijdens het proces Voldoende buffer aanwezig om rentestijging op te vangen Overig: ...	Ja Ja n.v.t.
4	Planning	✓ ✓	De planning van investering en financiering sluiten aan. Overig: ...	Ja
Score	Exploitatie		Maatregelen	
5	Inkomsten afhankelijkheid	✓ ✓ ✓	De inkomsten zijn niet te veel afhankelijk van een beperkt aantal partijen (sponsors, huurders, gemeente, enz.) Langjarige afspraken (sponsors, subsidie, enz.) Overig: ...	Ja n.v.t.
5	Kosten flexibiliteit	✓ ✓ ✓	Bij dalende inkomsten kunnen de kosten mee dalen, de vaste kosten zijn in beeld. Liquide buffer is aanwezig om onvoorziene kostenstijgingen op te vangen Overig: ...	Ja Ja.
5	Calamiteiten (bijv. Covid)	✓ ✓	De vereniging/stichting is voorbereid (operationeel en financieel) op het plotseling (deels) stilleggen/sluiten van de sportaccommodatie. Overig: ...	Ja

9. Sluitingsprotocol

De lening zal worden afgesloten bij één van de twee publieke sectorbanken die er in Nederland zijn: Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). In de praktijk blijkt dat de “commerciële” banken (RABO – ABNAMRO – ING) niet in staat zijn de gewenste (lage) rentes, looptijden en rentevast periodes te offren, dit in tegenstelling tot deze publieke sectorbanken. De gunning verloopt volgens een sluitingsprotocol. Onderstaand worden de stappen weergegeven van het sluitingsprotocol van de lening.

Sluitingsprotocol financieringsaanvraag		Bank Nederlandse Gemeenten
Vorbereidingen door Vereniging/Stichting en MF		Uitvoering door
1	Afstemming inzake afgifte gemeentegarantie	Vereniging/Stichting
2	Tekenen begeleidingsofferte met MF	Vereniging/Stichting
3	Rentepeiling bij banken en keuze	MF-Vereniging/Stichting
4	Opstellen en afstemmen protocol collegebesluit garantste	MF-Gemeente
5	Aanleveren informatie vereniging aan MF	Vereniging/Stichting
5.1	Notulen vergadering met besluit tot financieren	
5.2	Gewaarmarkt uittreksel KvK (recent)	
5.3	Kopie bankafschrift	
5.4	Statuten/oprichtingsakte (incl. stempel notaris)	
5.5	Jaarstukken, Begroting en jaarverslag	
5.6	Tekenen machtigingsformulier	
5.7	Opgave NAW bestuur & kopie ID-bewijs (pdf)	
6	Opstellen Financiële Businesscase	MF
Vorbereidingen door gemeente		
7	Ondertekening garantiebesluit door college B&W	Gemeente
7.1	Publicatie collegebesluit (link naar website)	
Finale voorbereiding voor aantrekken kapitaal		
8	Goedkeuringsprocedure bij bank	MF
9	Sluiten van de lening	MF
9.1	Accepteren rente-aanbod	Vereniging/Stichting
9.2	Tekenen geldleningsovereenkomst	Contractpartijen
10	Storten kapitaal op rekening van Stichting	Bank

10. Meer Jaren Prognose (MJP)

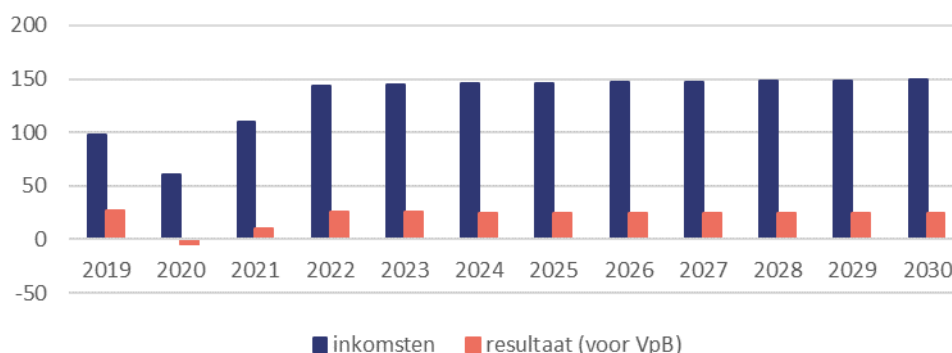
Voor de sportvereniging is een Meer Jaren Prognose (MJP) opgesteld en als bijlage opgenomen. De basis van de MJP wordt gevormd door de aangeleverde jaarstukken 2019 en de exploitatie prognosecijfers van de sportvereniging. Voor een prognose voor de komende 10 jaar zijn uitgangspunten gehanteerd. Deze zullen in dit hoofdstuk worden toegelicht.

10.1. Resultaat en cashflow

Onderstaande grafische grafieken laten het verloop zien van:

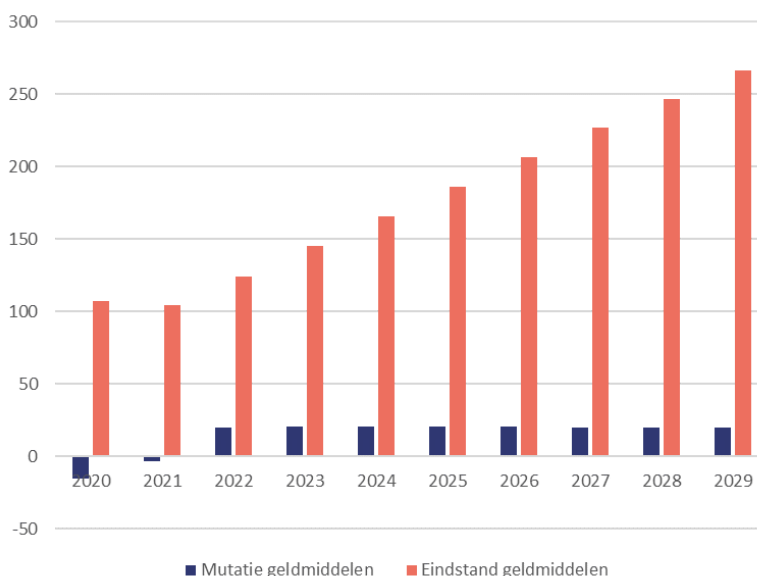
1. Inkomsten en resultaat

De inkomsten van de sportvereniging laten de komende jaren een licht groeiend beeld zien en groeien naar een niveau van €150.000 per jaar. De toename wordt met name veroorzaakt door een stijging van de opbrengsten van de ballonhal. Het gemiddeld resultaat voor de komende 10 jaar bedraagt €23.000 positief.

2. Cashflow en liquide middelen

De sportvereniging zal de komende 10 jaar een gemiddelde positieve cashflow (mutatie geldmiddelen) realiseren van circa €18.000 per jaar. De aanwezig liquide middelen positie zorgt voor een financiële buffer voor onvoorziene uitgaven in de toekomst.

10.2. Balans

Onderstaand een overzicht van de balansposities van de activa-zijde van de komende 5 jaar.

bedragen in € 1.000		0	1	2	3	4	5
Balans	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1 Stichting BRZ-Caesar	40	55	47	40	40	40	40
2 Ballonhal	-	-	308	292	277	261	245
3 Gelden onderweg	26	15	28	37	37	37	37
4 Liquide middelen	123	107	104	124	145	166	186
Totaal activa	189	177	487	493	498	503	508
5 Eigen vermogen	145	141	151	176	201	226	251
6 Voorzieningen	36	36	36	36	36	36	36
7 Lening BNG DHF 1,95%	-	-	300	280	260	240	220
8 Kortlopende schulden / overig	8	0	0	0	0	0	0
Totaal passiva	189	177	487	493	498	503	508

Toelichting		
1	Stichting BRZ-Caesar	De sportvereniging heeft samen met de voetbalvereniging een stichting opgericht voor de uitbating van de kantine en hiervoor €40.000 geïnvesteerd. Daarnaast is er tevens een lening aan deze stichting verstrekt van €15.000. De verwachting is dat deze lening (€15.000) binnen 2 jaar wordt afgelost uit de opbrengsten van de kantine voor de tennisvereniging.
2	Ballonhal	De sportvereniging investeert in 2021 in de aanschaf van een ballonhal, deze bedraagt (netto) €316.000. De afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar.
3	Gelden onderweg	Dit betreffen uitstaande debiteuren waaronder bedragen die vanwege onderhoud van de gemeente nog tegoed zijn. Deze is gebaseerd op het boekjaar 2019 en wordt berekend op basis van een vast percentage van de opbrengsten. Dit percentage is vanaf 2021 constant gehouden.
4	Liquide middelen	De liquide middelen worden berekend op basis van de indirecte methode (verandering van balansposten).
5	Eigen vermogen	Het eigen vermogen wordt bepaald door het saldo van vorig boekjaar vermeerderd met het resultaat van het lopende boekjaar.
6	Voorzieningen	Dit betreft een voorziening voor aandeel vermogen bij derden.
7	Lening BNG DHF	De sportvereniging trekt in 2021 een lening aan van €300.000. Deze lening wordt in 15 jaar lineair afgelost. Het rentepercentage bedraagt 1,95%.
8	Kortlopende schulden	Deze is gebaseerd op het boekjaar 2019 en wordt berekend op basis van een vast percentage van de kosten. Dit percentage is vanaf 2021 constant gehouden.

10.3. Resultatenrekening

Onderstaand een overzicht van de resultatenrekening van de komende 5 jaar.

bedragen in € 1.000		0	1	2	3	4	5	
Resultatenrekening		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Contributies	38	32	38	38	38	39	39
2	Subsidie gemeente	1	1	1	1	1	1	1
3	Competities	10	1	10	10	10	11	11
4	Sponsoring \Lotto	8	8	10	10	10	10	10
5	Diversen	10	4	4	4	4	4	4
6	Onderhoud banen	31	14	15	15	15	15	15
7	Ballonhal verhuur + abonnementen			33	66	66	66	66
8	Kantine				pm	pm	pm	pm
Totaal opbrengsten		98	60	110	144	145	145	146
9	Huur Accommodatie	29-	23-	33-	33-	34-	34-	35-
10	K.N.L.T.B.	7-	8-	7-	7-	7-	7-	7-
11	Competities	13-	2-	13-	13-	13-	13-	14-
12	Banen + clubhuis	11-	22-	13-	14-	14-	14-	14-
13	Bestuur + overig	11-	9-	11-	11-	11-	11-	11-
14	Ballonhal	-	-	10-	19-	19-	19-	20-
15	Afschrijvingen activa	-	-	8-	16-	16-	16-	16-
Totaal kosten		71-	65-	94-	113-	114-	115-	116-
Bedrijfsresultaat (EBIT)		27	4-	16	31	31	30	30
16	Rentelasten lening	-	-	6-	6-	5-	5-	5-
17	Totaal resultaat voor VpB	27	4-	10	25	25	25	25

Toelichting		
1	Contributies	In 2020 is er, vanwege corona, aan de leden contributie terugbetaald. In 2021 en 2022 stijgen de contributies vanwege een inflatie-indexatie van 1,25%.
2	Subsidie gemeente	Deze is constant gehouden.
3	Competities	Deze is in 2020 sterk verlaagd vanwege corona. Daarna is daarna hersteld en wordt jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.
4	Sponsoring/Lotto	Deze wordt geprognoseerd op €10.000 en jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.
5	Diversen	Deze worden jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.
6	Onderhoud banen	Dit betreft een bijdrage van de gemeente voor het onderhoud van de banen en bedraagt maximaal €15.000.
7	Ballonhal	De opbrengsten uit de ballonhal zijn berekend door de sportvereniging. In 2021 is de hal 3 maanden geopend, daarna elk jaar 5 maanden.
8	Kantine	De sportvereniging heeft, in samenwerking met de voetbalvereniging, de uitbating van de kantine anders ingericht. Deze kantine-inkomsten zijn voorzichtigheidshalve op pm gesteld. De sportvereniging verwacht dat dit minimaal €10.000 zal bedragen.
9	Huur accommodatie	De sportaccommodatie wordt gehuurd van de gemeente en wordt jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.
10	KNLTB	Dit betreft de afdracht aan de tennisbond en wordt jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.
11	Competities	Deze worden jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.
12	Banen + clubhuis	Deze worden jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.

13	Bestuur + overig	Deze worden jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.	
14	Ballonhal	Betreffen de exploitatiekosten (verzekering, montage, onderhoud enz.) van de nieuwe ballonhal en zijn berekend door de sportvereniging (3 maanden in 2021). Deze worden jaarlijks geïndexeerd met 1,25%.	
15	Afschrijvingen	Dit betreft de afschrijving van de ballonhal in 20 jaar.	
16	Rentelasten	Dit betreft de rentelasten van de nieuw aan te trekken lening bij de BNG op basis van een rente van 1,95%.	
17	Totaal resultaat	Dor een teruggave van contributie is het jaar 2020 negatief afgesloten. Mede door een goede exploitatie van de ballonhal herstelt het resultaat zich naar het niveau van 2019.	

10.4. Kasstroomoverzicht

Onderstaand een overzicht van de kasstromen van de komende 5 jaar.

bedragen in € 1.000	0	1	2	3	4	5	
Kasstroomoverzicht	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrijfsresultaat	4-	16	31	31	30	30	
Aanpassingen voor:							
- Afschrijvingen	-	8	16	16	16	16	
- voorzieningen	-	-	-	-	-	-	
Kasstroom	4-	24	47	46	46	45	
Veranderingen in werkkapitaal							
Gelden onderweg	11	13-	9-	0-	0-	0-	
Kortlopende schulden / overig	7-	0	0	0	0	0	
	4	13-	9-	0-	0-	0-	
Rentelasten + VpB + incidentele baten/lasten	-	6-	6-	5-	5-	5-	
1 Kasstroom uit operationele activiteiten	1-	5	33	41	41	40	
(+Des)investeringen vaste activa	15-	309-	8	-	-	-	
Kasstroom uit							
2 investeringsactiviteiten	15-	309-	8	-	-	-	
Aflossing (-) opname (+) Maatschappelijke lening	-	300	20-	20-	20-	20-	
Aflossing (-) opname (+) lening ABNAMRO	-	-	-	-	-	-	
Kasstroom uit							
3 financieringsactiviteiten	-	300	20-	20-	20-	20-	
4 Mutatie geldmiddelen	16-	3-	20	21	21	20	
5 Eindstand geldmiddelen	107	104	124	145	166	186	

Toelichting		
1	Kasstroom operationele-activiteiten	De kasstroom uit de operationele activiteiten laat vanaf 2022 een constant beeld zien van ongeveer €39.000;
2	Kasstroom uit investerings-activiteiten	In 2021 wordt een bedrag van €316.000 geïnvesteerd in de ballonhal en wordt de lening van de stichting deels afgelost. Vanaf 2022 wordt er niet meer geïnvesteerd en in 2022 wordt het restant van de lening aan de stichting afgelost (=desinvestering).
3	Kasstroom uit financierings-activiteiten	In 2021 wordt een lening aangetrokken van €300.000. De aflossingen op deze lening bedragen €20.000 per jaar.
4	Mutatie geldmiddelen	In de periode 2021 – 2025 nemen de geldmiddelen jaarlijks toe met gemiddeld €16.000 (= cashflow)
5	Mutatie geldmiddelen	Door de positieve cashflow nemen de geldmiddelen in de periode 2021 – 2025 toe van €104.000 in 2021 naar €186.000 in 2025.

10.5. Meer Jaren Prognose

Onderstaand een Meer Jaren Prognose (MJP) voor een periode van 10 jaar.

Meer Jaren Prognose 11-3-2021			B.R.Z. Maatschappelijk Financieren										
bedragen in € 1.000			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Balans	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Stichting BRZ-Caesar	40	55	47	40	40	40	40	40	40	40	40	40	
Ballonhal	-	-	308	292	277	261	245	229	213	198	182	166	
Gelden onderweg	26	15	28	37	37	37	37	37	37	38	38	38	
Liquide middelen	123	107	104	124	145	166	186	207	227	246	266	286	
Totaal activa	189	177	487	493	498	503	508	513	517	521	525	529	
Eigen vermogen	145	141	151	176	201	226	251	276	300	324	348	373	
Voorzieningen	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	
Lening BNG DHF	1,95%	-	300	280	260	240	220	200	180	160	140	120	
Kortlopende schulden / overig		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal passiva	189	177	487	493	498	503	508	513	517	521	525	529	
bedragen in € 1.000			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Resultatenrekening	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Contributies	38	32	38	38	38	39	39	40	40	41	41	41	
Subsidie gemeente	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Competities	10	1	10	10	10	11	11	11	11	11	11	11	
Sponsoring \Lotto	8	8	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Diversen	10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
Onderhoud banen	31	14	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
Ballonhal verhuur + abonnementen			33	66	66	66	66	66	66	66	66	67	
Kantine				pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	
Totaal opbrengsten	98	60	110	144	145	145	146	147	147	148	149	150	
Huur Accommodatie	29-	23-	33-	33-	34-	34-	35-	35-	36-	36-	36-	37-	
K.N.L.T.B.	7-	8-	7-	7-	7-	7-	7-	7-	8-	8-	8-	8-	
Competities	13-	2-	13-	13-	13-	13-	14-	14-	14-	14-	14-	15-	
Banen + clubhuis	11-	22-	13-	14-	14-	14-	14-	14-	14-	15-	15-	15-	
Bestuur + overig	11-	9-	11-	11-	11-	11-	11-	11-	11-	12-	12-	12-	
Ballonhal	-	-	10-	19-	19-	19-	20-	20-	20-	20-	21-	21-	
Afschrijvingen activa	-	-	8-	16-	16-	16-	16-	16-	16-	16-	16-	16-	
Totaal kosten	71-	65-	94-	113-	114-	115-	116-	118-	119-	120-	122-	123-	
Bedrijfsresultaat (EBIT)	27	4-	16	31	31	30	30	29	28	28	27	27	
Rentelasten lening	-	-	6-	6-	5-	5-	5-	4-	4-	4-	3-	3-	
Totaal resultaat voor VpB	27	4-	10	25	25	25	25	25	24	24	24	24	
Vennootschapsbelasting													
Totaal resultaat na VpB	27	4-	10	25	25	25	25	25	24	24	24	24	
Bedrijfsres. voor afschr. (EBITDA)	27	4-	24	47	46	46	45	45	44	44	43	43	
bedragen in € 1.000			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kasstroomoverzicht	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Bedrijfsresultaat		4-	16	31	31	30	30	29	28	28	27	27	
Aanpassingen voor:													
- Afschrijvingen	-	-	8	16	16	16	16	16	16	16	16	16	
- voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kasstroom		4-	24	47	46	46	45	45	44	44	43	43	
Veranderingen in werkkapitaal													
Gelden onderweg	11	13-	9-	0-	0-	0-	0-	0-	0-	0-	0-	0-	
Kortlopende schulden / overig	7-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	4	13-	9-	0-	0-	0-	0-	0-	0-	0-	0-	0-	
Rentelasten + VpB + incidentele baten/lasten	-	6-	6-	5-	5-	5-	4-	4-	4-	4-	3-	3-	
Kasstroom uit operationele activiteiten	1-	5	33	41	41	41	40	40	40	40	40	40	
(+Des)investeringen vaste activa	15-	309-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	15-	309-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aflossing (-) opname (+) Maatschappelijke lening	-	300	20-	20-	20-	20-	20-	20-	20-	20-	20-	20-	
Aflossing (-) opname (+) lening ABNAMRO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	300	20-	20-	20-	20-	20-	20-	20-	20-	20-	20-	
Mutatie geldmiddelen	16-	3-	20	21	21	21	20	20	20	20	20	20	
Eindstand geldmiddelen	107	104	124	145	145	166	186	207	227	246	266	286	

11. Wetgeving Markt en Overheid en Staatsteun

11.1. Wet Markt en Overheid

Decentrale overheden die economische activiteiten verrichten moeten zich houden aan de gedragsregels Markt en Overheid, die zijn opgenomen in de Mededingingswet. Deze regels vullen de Europese mededingingsregels aan. De Wet Markt en Overheid is op 1 juli 2012 in werking is getreden. Sinds 1 juli 2014 geldt deze wet zowel voor bestaande activiteiten als voor nieuwe activiteiten.

De Wet Markt en Overheid bevat vier gedragsregels, die het gelijke speelveld tussen overheden en ondernemingen moeten creëren:

Gedragsregels		
1	Integrale kosten	Integrale kosten doorberekening: overheden moeten ten minste de integrale kosten van hun goederen of diensten in hun tarieven doorberekenen.
2	Beoordelingsverbod	Beoordelingsverbod: overheden mogen hun eigen overheidsbedrijven niet beoordelen ten opzichte van concurrerende bedrijven.
3	Gegevensgebruik	Gegevensgebruik: overheden mogen de gegevens die ze vanuit hun publieke taak verkrijgen, niet gebruiken voor economische activiteiten die niet dienen ter uitvoering van deze taak. Dit verbod geldt niet als andere overheidsorganisaties of bedrijven ook over de gegevens kunnen beschikken.
4	Functiescheiding	Functiescheiding: als een overheid op een bepaald terrein een bestuurlijke (bijvoorbeeld toetsende) rol heeft voor bepaalde economische activiteiten en ook zelf die economische activiteiten uitvoert, mogen niet dezelfde personen betrokken zijn bij de uitoefening van de bestuurlijke bevoegdheid en bij het verrichten van de economische activiteiten van de overheidsorganisatie.

De sportvereniging

De economische activiteiten die de sportvereniging op de sportaccommodatie verricht, worden niet verricht door een decentrale overheid (gemeente). Een garantieverlening is geen economische activiteit. Derhalve vallen de activiteiten van de sportvereniging niet onder de Wet Markt & Overheid. De gemeente verleent wel steun aan de activiteiten d.m.v. het verstrekken van een gemeentegarantie. Door een gemeentegarantie voor een lening krijgt de sportvereniging toegang tot de kapitaalmarkt en kan daardoor aanspraak maken op een lening tegen gunstige leningsvoorwaarden. Er dient vervolgens te worden bepaald of er sprake is van staatssteun.

11.2. Staatsteun

De Europese Unie (EU) wil gelijke concurrentievoorwaarden scheppen voor alle ondernemingen op de interne (Europese) markt. Overheidssteun aan ondernemingen die de concurrentie binnen de EU negatief kan beïnvloeden is daarom in beginsel niet toegestaan.

Criteria staatssteun

Om te beoordelen of er sprake is van staatssteun, worden de volgende criteria gehanteerd (art. 107 lid 1 VWEU):

Gedragsregels			
1	Onderneming	De steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht.	
2	Staatsmiddelen	De steun wordt door staatsmiddelen bekostigd.	
3	Economisch voordeel	Deze staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (non-marktconformiteit).	
4	Selectief	De maatregel is selectief: het geldt voor één of enkele ondernemingen, een specifieke sector/regio.	
5	mededinging	De maatregel vervalst de mededinging (in potentie) en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU.	

De bovenstaande criteria zijn cumulatief. Dat wil zeggen dat er aan alle voorwaarden moet worden voldaan alvorens er sprake is van staatssteun.

Sportvereniging

Voorlopig kan worden gesteld dat de activiteiten die de sportvereniging uitvoert niet voldoen aan criteria 5. Daarnaast kunnen de activiteiten van der sportvereniging worden beschouwd als bijzondere economische activiteiten nl. activiteiten ten behoeve van Dienst Algemeen Economische Belang (DAEB-activiteiten). Als een financiële vergoeding van een decentrale overheid, die dient ter compensatie voor het verrichten van een DAEB, aan alle voorwaarden uit het Altmark-arrest voldoet, is er geen sprake van staatssteun.

Ad. 1

De activiteiten van de sportvereniging bestaan kortweg uit het aanbieden van diensten op het gebied van breedtesport. Derhalve kunnen de activiteiten aannemelijk worden beschouwd als DAEB-activiteiten. Een DAEB is een economische activiteit die het algemeen belang dient en die de markt, zonder overheidsoptreden, anders niet (of niet onder dezelfde voorwaarden inzake objectieve kwaliteit, veiligheid, betaalbaarheid, gelijke behandeling of algemene toegang) had verricht.

Ad. 5

Goed beschouwd kan worden gesteld dat de diensten die de sportvereniging aanbiedt een puur lokaal en selectief karakter hebben. Hierdoor is er geen sprake van het beïnvloeden van interstatelijk handelsverkeer.

Gezien bovenstaande kan worden gesteld dat het verstrekken van een gemeentegarantie aan de bank voor de financiering van de sportvereniging er geen sprake is van staatsteun.

Nadere analyse staatsteun

Ad. 1 Economische activiteiten

De staatssteunregels zijn alleen van toepassing als er sprake is van steun aan een onderneming die een **economische activiteit** verricht. Als een decentrale overheid steun verleent aan een entiteit die niet als een onderneming kan worden aangemerkt, kunnen de staatssteunregels buiten beschouwing worden gelaten. Het Hof heeft in rechtspraak vastgelegd dat iedere **activiteit** waarbij goederen of diensten op een markt worden aangeboden, een **economische activiteit** is. Dit betekent dat de staatssteunregels alleen van toepassing zijn wanneer een bepaalde **activiteit** in een marktomgeving wordt verricht.

Diensten van algemeen economisch belang zijn economische activiteiten die een publiek belang dienen. Doorgaans is er sprake van onrendabele activiteiten en/of van activiteiten die de markt ontoereikend naar (sociaal-) maatschappelijk verantwoorde voorwaarden kan uitvoeren. Hierdoor moeten ondernemingen die met een DAEB belast zijn gecompenseerd worden voor de openbare diensten die zij uitvoeren.

Zonder ingrijpen van de overheid kunnen bepaalde groepen burgers geen gebruik maken van deze diensten. Denk bijvoorbeeld aan een busverbinding die noodzakelijk is voor grote groepen mensen (ouderen, jongeren, forensen), maar die op basis van economische efficiency niet (meer) zou worden uitgevoerd door vervoersondernemingen. Hiermee onderscheiden DAEB zich ook van gebruikelijke marktactiviteiten, die wel voldoende door de markt worden aangeboden en die economisch rendabel zijn.

Als een financiële vergoeding van een decentrale overheid, die dient ter compensatie voor het verrichten van een DAEB, aan alle voorwaarden uit het Altmark-arrest voldoet, is er geen sprake van staatsteun. In deze gevallen is er namelijk geen sprake van een niet-marktconform voordeel. De onderneming ontvangt de vergoeding alleen ter compensatie van de kosten die zij moet maken voor het uitvoeren van de DAEB-taken. Het staatssteunverbod is daarom niet van toepassing.

De voorwaarden uit het Altmark-arrest houden in dat:

- 1) de begunstigde onderneming daadwerkelijk belast moet zijn met de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen. Deze verplichtingen moeten duidelijk zijn omschreven;
- 2) de criteria op basis waarvan de compensatie wordt berekend, vooraf op objectieve en transparante wijze moeten worden vastgesteld om te voorkomen dat de compensatie een economisch voordeel bevat waardoor de begunstigde onderneming de concurrentie kan vervalsen;
- 3) de compensatie mag niet hoger zijn dan nodig is om de kosten van de uitvoering van de openbare dienstverplichting geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten alsmede met een redelijke winst uit de uitvoering van de verplichtingen;

- 4) de onderneming die de DAEB gaat uitvoeren door middel van een aanbestedingsprocedure of door middel van benchmarking geselecteerd moet worden.

Met name de eerste drie criteria zijn hierbij van belang.

DAEB-pakket 2012

In 2012 is het nieuwe DAEB-pakket van de Europese Commissie in werking getreden. Voldoet compensatie voor het verrichten van een DAEB wel aan de eerste drie voorwaarden van het Altmark-arrest, maar niet aan de laatste voorwaarde (namelijk aanbesteding of selectie op basis van benchmarking), dan kan van het DAEB-pakket gebruik gemaakt worden. Er is (met uitzondering van DAEB de-minimissteun) dan wel sprake van staatssteun, maar deze is in sommige gevallen vrijgesteld van aanmelding bij de Commissie.

Ad. 5. Beïnvloeding handelsverkeer en sport

Bij de beoordeling of een maatregel op het gebied van sport staatssteun kan opleveren, is het van belang een onderscheid te maken tussen professionele sport en amateursport (of breedtesport). Indien een steunmaatregel slechts ten goede komt aan de breedtesport, is het argument dat het handelsverkeer binnen de EU niet ongunstig wordt beïnvloed, aannemelijk.

Bij beoordeling of een steunmaatregel op het gebied van (amateur/breedte) sport het interstatelijk handelsverkeer kan beïnvloeden, let de Commissie onder meer op de volgende aspecten van steunmaatregelen:

- Op welke doelgroep zijn de activiteiten gericht? Is de steun enkel gericht op lokale gebruikers?
- Wat is de reikwijdte van de steunmaatregel? Bij het beantwoorden van deze vraag kan rekening worden gehouden met bijvoorbeeld de grootte van de groep begunstigden van de maatregel en/of gebruikers van de gesteunde activiteiten?
- Kan worden vastgesteld of ook door personen uit andere lidstaten van de diensten gebruik wordt gemaakt?
- Vinden er relevante grensoverschrijdende investeringen plaats in de betrokken sector?

Gelukkig geld